

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัญหาภาณีอากาศของผู้ประกอบการผลิตเซรามิก ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาภาณีอากาศของผู้ประกอบการผลิตเซรามิกในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

การศึกษานี้ทำโดยใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการผลิตเซรามิกในอำเภอเมือง จังหวัดลำปางที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจำนวน 68 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ประกอบการธุรกิจผลิตเซรามิกที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 68 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นพนักงานบัญชี ร้อยละ 55.9 รองลงมาคือหุ้นส่วนผู้จัดการ ร้อยละ 23.5 สมุหบัญชี ร้อยละ 13.2 และกรรมการผู้จัดการ ร้อยละ 7.4 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 77.9 และเพศชายร้อยละ 22.1 ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 25-34 ปี ร้อยละ 44.1 รองลงมาคืออายุในช่วง 35-44 ปี ร้อยละ 39.7 อายุมากกว่า 44 ปีขึ้นไปร้อยละ 13.2 และมีอายุน้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 2.9 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี ร้อยละ 57.4 รองลงมาจบระดับปวช. ปวส.อนุปริญญา ร้อยละ 39.7 ประกาศนียบัตรร้อยละ 2.9 จบสาขาบัญชีร้อยละ 48.5 สาขาบริหารร้อยละ 44.1 และสาขาอื่นๆร้อยละ 7.4

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

กิจการส่วนใหญ่มีรายรับต่ำกว่า 4,000,000 บาท ร้อยละ 45.6 รองลงมาคือรายรับตั้งแต่ 4,000,000 – 15,000,000 ร้อยละ 38.2 รายรับมากกว่า 15,000,000 ร้อยละ 16.2 เป็นกิจการผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศอย่างเดียว ร้อยละ 63.2 ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกและขายในประเทศ ร้อยละ 33.8 และผลิตสินค้าเพื่อส่งออกอย่างเดียว ร้อยละ 2.9 กิจการมีรายรับต่ำกว่า 4,000,000 ส่วนใหญ่เป็นกิจการผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศอย่างเดียว ร้อยละ 93.5 กิจการมีรายรับตั้งแต่ 4,000,000- 15,000,000 เป็นกิจการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกและขายในประเทศ และผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศ จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 50 กิจการรายรับมากกว่า 15 ล้าน ส่วนใหญ่เป็นกิจการ

ผลิตสินค้าส่งออกและขายในประเทศ ร้อยละ 72.7 รองลงมาเป็นกิจการผลิตสินค้าขายในประเทศ ร้อยละ 9.1 และผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูป

ส่วนที่ 2 ปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัญหาการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในระดับปานกลางและมาก โดยปัญหาในระดับมากได้แก่ปัญหาเรื่องเอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ. 20) ได้รับล่าช้าและ อัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูงทำให้เกิดภาระแก่กิจการ

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่องเอกสารที่ใช้ประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนมากมีปัญหาในระดับเดียวกันคือในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่องการจดทะเบียนและการแจ้งเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มมีขึ้นตอนยุ่งยาก กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับเดียวกันคือระดับปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาโดยเฉลี่ยในระดับมาก ปัญหาเรื่องเอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ. 20) ได้รับล่าช้า กิจการที่มีปัญหาในระดับมากได้แก่ กิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการส่งออกและขายในประเทศและกิจการที่มีรายรับช่วง 4-15 ล้านบาท ปัญหาเรื่อง แบบฟอร์มในการจดทะเบียนทำให้ต้องกรอกข้อมูลมากส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่อง อัตราภาษีที่จัดเก็บ (ร้อยละ 7) เป็นอัตราที่สูงทำให้เกิดภาระแก่กิจการกิจการที่มีปัญหาในระดับมากได้แก่ กิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการขายในประเทศอย่างเดียว และกิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้าน สำหรับกิจการส่งออกและขายในประเทศ กิจการที่มีรายรับ 4-15 ล้าน และ กิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง

ปัญหาเกี่ยวกับใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาในระดับปานกลาง และมาก โดยปัญหาในระดับมากได้แก่ปัญหาเรื่อง ผู้ขายสินค้าส่วนใหญ่ไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น บางครั้งจะได้ใบยืมสินค้า, บิลเงินสด หรือใบเสนอราคา ซึ่งไม่ใช่ใบกำกับภาษี และหากต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายอีกราคาหนึ่งที่สูงขึ้น โดยจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7 % ปัญหาเรื่องผู้ขายสินค้าไม่ออกใบกำกับภาษีขายให้ ถ้าผู้ซื้อยังไม่ชำระเงินค่าสินค้า และปัญหาเรื่องการออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้ผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในแต่ละครั้งที่เป็นจำนวนเล็กน้อย ทำให้เสียเวลาในการออกใบกำกับภาษี

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่อง การเขียนใบกำกับภาษีผิดทำให้ต้องยกเลิกฉบับที่เขียนผิดและออกฉบับใหม่แทนกิจการส่วนใหญ่มีระดับปัญหาปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ต้องมีชื่อที่อยู่ของผู้ซื้ออย่างชัดเจน แต่ผู้ซื้อไม่ยอมบอกชื่อและที่อยู่ กิจการส่วนใหญ่มีระดับปัญหาปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียวและกิจการส่งออกและขายในประเทศ มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่อง ผู้ขายสินค้าส่วนใหญ่ไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น บางครั้งจะได้ใบยืมสินค้า บิลเงินสด หรือใบเสนอราคา ซึ่งไม่ใช่ใบกำกับภาษี และหากต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายอีกราคาหนึ่งที่สูงขึ้น โดยจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7 % ทุกประเภทกิจการมีปัญหาในระดับเดียวกันคือระดับปัญหามาก ปัญหาเรื่อง ผู้ขายสินค้าไม่ออกใบกำกับภาษีขายให้ ถ้าผู้ซื้อยังไม่ชำระเงินค่าสินค้า กิจการส่วนใหญ่มีระดับปัญหามากยกเว้นกิจการส่งออกและขายในประเทศมีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่องการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มมีเศษสตางค์ ทำให้การคำนวณภาษีผิดพลาด ทุกกิจการมีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่อง การออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้ผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในแต่ละครั้งที่เป็นจำนวนเล็กน้อย ทำให้เสียเวลาในการออกใบกำกับภาษี กิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการส่งออกและขายในประเทศ และกิจการที่มีรายรับช่วง 4-15 ล้าน มีปัญหาในระดับมาก ส่วนกิจการอื่นมีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่อง กรณีต้องการใบแทนใบกำกับภาษีซื้อ ผู้ขายไม่ยอมออกใบแทนใบกำกับภาษีให้เพราะมีความยุ่งยากในการค้นหาสำเนาใบกำกับภาษี กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่อง การจัดทำใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ มีเงื่อนไขมาก ไม่เข้าใจหลักการ กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาในระดับมาก

ปัญหาในการจัดทำรายการและการยื่นแบบแสดงรายการ ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำรายงานและการยื่นแบบแสดงรายการ ระดับปานกลางและมาก โดยผู้ประกอบการมีปัญหามากในเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ มักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริงและปัญหาเรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่อง ไม่สามารถลงรายการได้ภายใน 3 วันทำการ กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบมักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากยกเว้นกิจการขายในประเทศอย่างเดียว มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่อง ไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กิจการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย ยกเว้นกิจการส่งออก

อย่างเฉียวและกิจการส่งออกและขายในประเทศ มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่อง เบี้ยปรับ ภาษีมูลค่าเพิ่มมีอัตราสูง กิจการส่งออกอย่างเดียว มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหา ระดับมากซึ่ง ได้แก่ กิจการส่งออกและขายในประเทศ กิจการที่มีรายรับ 4-15 ล้าน บาท และรายรับ มากกว่า 15 ล้าน ปัญหาเรื่อง การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า ทุกประเภทกิจการมีระดับปัญหา โดยเฉลี่ยเท่ากันคือระดับมาก

ปัญหากรณีเป็นผู้ส่งออก ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาใน ระดับปานกลาง และมากโดยปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ปัญหาเรื่องกิจการออกใบกำกับภาษีไม่ ถูกต้องเนื่องจากไม่ทราบจุดความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัญหาเรื่องการโอนบัตรภาษีให้ บุคคลอื่น มูลค่าเงินชดเชย ค่าภาษีอากรถือเป็นรายได้ของกิจการและต้องนำรายได้ตามมูลค่าของ บัตรภาษีไปเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งเป็นภาระแก่กิจการ และปัญหาเรื่องไม่ทราบว่าฐานภาษีใน การส่งออกให้ใช้ราคาใด ส่วนปัญหาในระดับมากได้แก่ปัญหาเรื่องการใช้สิทธิเสียภาษีใน อัตรา ร้อยละ 0 ต้องมีหลักฐานประกอบการส่งออกและการรับชำระเงิน เช่นสำเนาใบขนที่มีการสลักหลัง โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากร ซึ่งบางครั้งกิจการได้รับเอกสารล่าช้า ทำให้ไม่สามารถแสดงหลักฐานดัง กล่าวเพื่อให้หน่วยตรวจสอบภาษีพิจารณาได้และปัญหาเรื่องการส่งสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าต่างประเทศโดยทางไปรษณีย์ โดยมีได้ผ่านพิธีศุลกากร ไม่มีการออกใบขนสินค้า ถือเป็น การขายสินค้า ในราชอาณาจักร

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่องการ ใช้ สิทธิเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0 ต้องมีหลักฐานประกอบการส่งออกและการรับชำระเงิน เช่นสำเนา ใบขนที่มีการสลักหลังโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากร ซึ่งบางครั้งกิจการได้รับเอกสารล่าช้า ทำให้ไม่ สามารถแสดงหลักฐานดังกล่าวเพื่อให้หน่วยตรวจสอบภาษีพิจารณาได้พบว่าทุกประเภทกิจการ และทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวที่มีปัญหา ในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องกิจการออกใบกำกับภาษีไม่ถูกต้องเนื่องจากไม่ทราบจุด ความรับผิดชอบ ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือ ระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านที่มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการ โอน บัตรภาษีให้บุคคลอื่น มูลค่าเงินชดเชย ค่าภาษีอากรถือเป็นรายได้ของกิจการและต้องนำรายได้ตาม มูลค่าของบัตรภาษีไปเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งเป็นภาระแก่กิจการ พบว่าทุกประเภทกิจการและ ทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านที่มี ปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องไม่ทราบว่าฐานภาษีในการส่งออกให้ใช้ราคาใด พบว่าทุก ประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลางยกเว้นกิจการที่มีรายรับ ต่ำกว่า 4 ล้านที่มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการส่งสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าต่างประเทศ

โดยทางไปรษณีย์ โดยมีได้ผ่านพิธีศุลกากร ไม่มีการออกใบขนสินค้า ถือเป็นการขายสินค้าในราชอาณาจักร พบว่า กิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านและกิจการที่มีรายรับช่วง 4-15 ล้าน มีปัญหาในระดับมาก สำหรับกิจการส่งออกและขายในประเทศและกิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลและการหักภาษี ณ ที่จ่าย

ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลางยกเว้นปัญหาเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ทำให้ต้นทุนของกิจการสูง ซึ่งมีปัญหาในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่าปัญหาเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ทำให้ต้นทุนของกิจการสูงพบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างการคำนวณกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรสุทธิทางภาษี ทำให้สับสนและคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีผิดพลาด พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามหลักบัญชี สามารถใช้ได้หลายวิธี และใช้ในอัตราร้อยละเท่าใดก็ได้ แต่ทางบัญชีภาษีอากรจะกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภททรัพย์สินทำให้กิจการคำนวณค่าเสื่อมราคาทางภาษีผิดพลาด พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการให้กรรมการผู้เป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานในกิจการกู้ยืมเงิน โดยไม่ติดดอกเบี้ย ทางบัญชีไม่ถือเป็นรายได้ แต่ทางกฎหมายภาษีอากร เจ้าพนักงานประเมิน สามารถประเมินดอกเบี้ยตามราคาตลาดในวันที่ให้กู้ยืมเงิน และถือเป็นรายได้ ทำให้กิจการไม่ได้คำนวณเป็นรายได้และทำให้ยื่นรายรับเพื่อเสียภาษีไม่ถูกต้อง พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการคำนวณเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย(บาท) พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวและกิจการส่งออกและขายในประเทศ มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามประมวลรัษฎากรบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติตามได้พบว่ากิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการส่งออกและขายในประเทศ และกิจการที่มีรายรับ มากกว่า 15 ล้าน มี

ปัญหาในระดับมาก ส่วนกิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการที่มีรายรับ ต่ำกว่า 4 ล้าน และกิจการที่มีรายรับ 4-15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่อง รายจ่ายค่าบริจาดการกุศลสาธารณะทางบัญชีถือเป็นรายจ่ายทั้งจำนวนตามที่มิหลักฐาน แต่กรมสรรพากรให้ถือเป็นรายจ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวและกิจการส่งออกและขายในประเทศ มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องกิจการที่มีปัญหาในการวิเคราะห์รายการระหว่าง รายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุนหรือรายจ่ายในการต่อเติมเปลี่ยนแปลงขยายออกหรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สินกับรายจ่ายที่เป็นการซ่อมแซม พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียว และกิจการส่งออกและขายในประเทศ และ กิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้าน มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาเรื่องการค้ากำไรตามราคาสินค้าคงเหลือตามประมวลรัษฎากร ให้ใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่าแต่มาตรฐานบัญชีให้ใช้ราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิแล้วแต่ราคาใดจะน้อยกว่าทำให้การค้ากำไรสุทธิทางภาษีผิดพลาด พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาในระดับมาก

ปัญหาภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาในระดับปานกลางและมากโดยปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเรื่องอัตราหักภาษี ณ ที่จ่าย มีหลายอัตราทำให้กิจการสับสนในการคำนวณ และ ปัญหาเรื่องข้อกฎหมายเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่าย มีความซับซ้อน เข้าใจยากต้องใช้เวลาในการตีความ ส่วนปัญหาระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาเรื่องการยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย ต้องใช้แบบแสดงรายการหลายประเภททำให้ยื่นแบบแสดงรายการผิดพลาดและการขอคืนภาษีอากรที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย มีขั้นตอนยุ่งยาก ลำบาก

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่องอัตราหักภาษี ณ ที่จ่าย มีหลายอัตราทำให้กิจการสับสนในการคำนวณ พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด กิจการส่งออกและขายในประเทศ และกิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่องข้อกฎหมายเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่ายมีความซับซ้อน เข้าใจยากต้องใช้เวลาในการตีความ พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องการยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย ต้องใช้แบบแสดงรายการหลายประเภททำให้ยื่นแบบแสดงรายการผิดพลาด พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องการขอคืนภาษีอากรที่ถูกหัก

ไว้ ณ ที่จ่าย มีขั้นตอนยุ่งยาก ล่าช้า พบว่ากิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้าน และกิจการที่มีรายรับ ตั้งแต่ 15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง กิจการส่งออกและขายในประเทศ และกิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวการณ์ต่างๆไป

ปัญหาภาวการณ์ต่างๆไป ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะพบปัญหาภาวการณ์ต่างๆไปในระดับมากและรองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยปัญหาในระดับมากได้แก่ ปัญหาเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย ทำให้ไม่ทราบข้อกำหนดและไม่เข้าใจอย่างต้องแก่ ปัญหาเรื่อง กิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ๆล่าช้า ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดภาษีอากรและวิธีปฏิบัติตาม ปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการขาดการฝึกอบรม ปัญหาเรื่อง กิจการขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำ และปัญหาในระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาเรื่องเรื่องความเป็นธรรมในระบบภาษีเช่น การเลือกปฏิบัติ การเสียภาษีไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวการณ์ได้อย่างชัดเจน ปัญหาเรื่องการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมีความล่าช้า มีขั้นตอนยุ่งยาก ปัญหาเรื่อง กิจการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยในการจัดทำรายงาน เช่น คอมพิวเตอร์และปัญหาเรื่อง กิจการมีบุคลากรไม่เพียงพอ

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาแยกตามประเภทและขนาดกิจการพบว่า ปัญหาเรื่อง ความเป็นธรรมในระบบภาษีเช่น การเลือกปฏิบัติ การเสียภาษีไม่เท่าเทียมกัน พบว่ากิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการส่งออกและขายในประเทศ และกิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้าน มีปัญหาในระดับมากที่สุด สำหรับกิจการขายในประเทศอย่างเดียว กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านและกิจการที่มีรายรับ 4-15 ล้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยทำให้ไม่ทราบข้อกำหนดและไม่เข้าใจอย่างต้องแก่พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมากที่สุด ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่อง กิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ๆล่าช้าพบว่าทุกประเภทกิจการและ ทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวการณ์ได้อย่างชัดเจนพบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมีความล่าช้า มีขั้นตอนยุ่งยาก พบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับปานกลาง ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่อง บุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อ

กฎหมายภาษีอากรและวิธีปฏิบัติตาม พบว่า กิจการส่งออกอย่างเดียว มีปัญหาในระดับมากที่สุด สำหรับกิจการส่งออกและขายในประเทศ กิจการที่มีรายรับ 4-15 ล้านบาทและกิจการที่มีมากกว่า 15 ล้านบาท มีปัญหาในระดับมากที่สุด สำหรับกิจการ ส่งออกอย่างเดียวและรายรับต่ำกว่า 4 ล้านบาท มีปัญหาในระดับปานกลางปัญหาเรื่องบุคลากรของกิจการขาดการฝึกอบรมพบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือ ระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุดปัญหาเรื่องกิจการขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำพบว่าทุกประเภทกิจการและทุกขนาดกิจการมีระดับปัญหาเท่ากันคือระดับมาก ยกเว้น กิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหาในระดับมากที่สุด ปัญหาเรื่องกิจการขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยในการจัดทำรายงาน เช่น คอมพิวเตอร์พบว่ากิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหามากที่สุด กิจการส่งออกและขายในประเทศ กิจการที่มีรายรับมากกว่า 15 ล้านบาทมีปัญหาในระดับปานกลาง สำหรับกิจการส่งออกอย่างเดียว กิจการที่มีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านบาทและกิจการที่มีรายรับขนาด 4-15 ล้านบาท มีปัญหาในระดับ น้อย ปัญหาเรื่อง กิจการมีบุคลากรไม่เพียงพอ พบว่ากิจการส่งออกอย่างเดียวมีปัญหามากที่สุด กิจการส่งออกและขายในประเทศ กิจการที่มี รายรับ 4-15 ล้านบาทและกิจการที่มีรายรับ15 ล้านบาท มีปัญหาในระดับปานกลาง สำหรับ กิจการขายในประเทศอย่างเดียวและมีรายรับต่ำกว่า 4 ล้านบาท มีปัญหาในระดับ น้อย

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่องปัญหาภาษีอากรของผู้ประกอบการผลิตเซรามิกในอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีสาระสำคัญที่ควรพิจารณาเพื่อเปรียบเทียบกับแนวความคิด ทฤษฎี ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

พบว่าผู้ประกอบการมีปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มในเรื่อง เอกสารการแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม แบบ ภ.พ. 30 ได้รับล่าช้า ปัญหาเกี่ยวกับใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการมีปัญหาในเรื่อง ผู้ขายสินค้าส่วนใหญ่ไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น บางครั้งจะได้ใบยืมสินค้า, บิลเงินสด หรือใบเสนอราคา ซึ่งไม่ใช่ใบกำกับภาษี และหากต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายอีกราคาหนึ่งที่สูงขึ้น โดยจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7 % ซึ่งขัดกับหลักภาษีอากรที่ดีของ ADAM SMITH ในเรื่องความเท่าเทียมกัน (Equity) หรือความเป็นธรรม (Fairness) ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ หรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร เพื่อใช้บังคับทุกคนในสังคมเดียวกัน ควรถือใช้กฎระเบียบเดียวกัน และควรได้รับสิทธิต่างๆ อย่างเป็นธรรมในทุกๆ ส่วนอย่างเท่าเทียมกัน สำหรับด้านการจัดทำและการยื่นแบบแสดงรายการพบว่าผู้ประกอบการมีปัญหาในเรื่องการขอคืนล่าช้า ซึ่งหลักภาษีอากรที่ดีได้กล่าวถึง

ในเรื่องความสะดวกและไม่ยุ่งยากต่อการชำระภาษี (Simplicity) เพราะระบบภาษีอากรที่ดีจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี ไม่สร้างความลำบากหรือยุ่งยากกับผู้เสียภาษี

2. ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลและการหักภาษี ณ ที่จ่าย

พบว่าผู้ประกอบการมีปัญหาในเรื่อง การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 30 ทำให้ต้นทุนของกิจการสูง ซึ่งถือเป็นภาระภาษีทางตรง (Direct Tax) และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย มีข้อกำหนดซับซ้อนเข้าใจยาก และต้องใช้เวลาในการตีความ ซึ่งหลักการภาษีอากรที่ดีของ ADAM SMITH ได้กล่าวไว้ว่า หลักการภาษีอากรที่ดี ควรมีความสะดวกและไม่ยุ่งยากต่อการชำระภาษีของผู้เสียภาษี

3. ปัญหาภาษีอากรทั่วไป

พบว่าผู้ประกอบการมีปัญหาในเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยทำให้ไม่ทราบข้อกำหนดและไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งหลักการภาษีอากรที่ดีต้องอยู่ในรูปกฎหมายที่มีความชัดเจนมีความแน่นอน

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1. ด้านปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการโดยทั่วไป มีปัญหาในเรื่องผู้ขายสินค้าส่วนใหญ่ไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น บางครั้งจะได้ใบยืมสินค้า บิลเงินสด หรือใบเสนอราคา ซึ่งไม่ใช่ใบกำกับภาษี และหากต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายอัตรากาหนึ่งที่สูงขึ้นโดยจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7% และการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสนใจและตรวจสอบผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ไม่ออกใบกำกับภาษีทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น และผู้ซื้อจะต้องจ่ายค่าภาษีมูลค่าเพิ่มอีก 7% สำหรับด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้าควรลดขั้นตอนด้านเอกสารการขอคืนภาษีลง และควรเพิ่มหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเฉพาะ

2. ด้านปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีหัก ณ ที่จ่าย

จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการ โดยทั่วไปมีปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลในเรื่องการหักเก็บภาษีเงินได้ร้อยละ 30 ทำให้ต้นทุนของกิจการสูง และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย มีข้อกำหนดซับซ้อนต้องตีความ

เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นช่วงสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่อง อีกทั้งยังต้องมีภาระภาษีในอัตราร้อยละ 30 ดังนั้นควรลดอัตราภาษีให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ

ด้านภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายพบว่ามีปัญหาเนื่องจาก ข้อกำหนดภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายซับซ้อน ต้องตีความ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการโดยตรง และจัดทำรูปแบบของกฎหมายให้มีความชัดเจนและแน่นอน

3. ปัญหาภาษีอากรต่างๆไป

จากการศึกษาปัญหาภาษีอากรต่างๆไป พบว่าปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย ทำให้ผู้ประกอบการไม่ทราบข้อกำหนดและไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้และขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่คอยให้คำแนะนำ เป็นปัญหาในระดับมาก

ดังนั้นจึงควรให้หน่วยงานสรรพากรจัดอบรม แจกเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรและจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ